ATODIAD C

Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys 2021/22

1. Cyflwyniad

1.1 Rheolaeth trysorlys yw rheolaeth llif arian, benthyca a buddsoddiadau'r Cyngor a'r risgiau cysylltiol. Mae'r Cyngor wedi benthyg a buddsoddi symiau sylweddol o arian ac felly yn agored i risgiau ariannol gan gynnwys colli buddsoddiadau a'r effaith refeniw o'r newidiadau mewn cyfraddau llog. Mae adnabod, monitro a rheoli risg ariannol yn llwyddiannus felly yn ganolog i reolaeth ariannol bwyllog y Cyngor.

1.2 Mae rheolaeth risg trysorlys yn y Cyngor yn rhan o fframwaith y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifiaeth *Rheolaeth Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus: Cod Ymarfer Rhifyn 2017* (Cod CIPFA) sy'n gofyn i'r Cyngor gymeradwyo strategaeth rheolaeth trysorlys cyn dechrau pob blwyddyn ariannol. Yn ogystal, fe wnaeth Llywodraeth Cymru (LlC) gyhoeddi canllaw diwygiedig ym mis Tachwedd 2019 sef y *Canllaw ar Fuddsoddiadau Awdurdodau Lleol* sy'n gofyn i'r Cyngor gymeradwyo strategaeth fuddsoddi cyn dechrau pob blwyddyn ariannol. Mae'r adroddiad hwn yn cyflawni cyfrifoldeb cyfreithiol y Cyngor dan *Ddeddf Llywodraeth Leol 2003* i roi ystyriaeth i'r ddau beth hyn, sef Cod CIPFA a Chanllaw LlC.

1.3 Yn unol ag Arweiniad LlC, gofynnir i'r Cyngor gymeradwyo Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys diwygiedig os yw'r tybiaethau sydd yn sail i'r adroddiad hwn yn newid yn sylweddol. Byddai amgylchiadau o'r fath yn cynnwys, er enghraifft, newid mawr annisgwyl mewn cyfraddau llog, newid yn rhaglen cyfalaf y Cyngor neu yn lefel ei balans buddsoddi, neu golled sylweddol yng ngwerth teg buddsoddiad anariannol a nodwyd fel rhan o'r prosesau paratoi ac archwilio cyfrifon diwedd blwyddyn.

2. Y Cyd-destun Allanol

2.1 Cefndir Economaidd

Bydd yr effaith ar y DU o coronafirws, mesurau clo, cyflwyno brechlynnau, yn ogystal â'r trefniadau masnachu newydd gyda'r Undeb Ewropeaidd (UE), yn parhau i fod yn ddylanwadau mawr ar strategaeth rheoli trysorlys y Cyngor ar gyfer 2021/22.

Cynhaliodd Banc Lloegr (BoE) Gyfradd Banc ar 0.10% ym mis Rhagfyr 2020 a rhaglen '*quantiative easing*' ar £895 biliwn ar ôl ei ymestyn £150 biliwn yn y mis

blaenorol. Pleidleisiodd y Pwyllgor Polisi Ariannol (MPC) yn unfrydol dros y ddau, ond ni chrybwyllwyd y defnydd posibl o gyfraddau llog negyddol yn y dyfodol. Yn rhagolygon Adroddiad Polisi Ariannol (MPR) mis Tachwedd, mae'r Banc yn disgwyl i economi'r DU grebachu -2% yn Ch4 2020 cyn tyfu 7.25% yn 2021, yn is na'r rhagolwg blaenorol o 9%. Mae'r BoE hefyd yn rhagweld y bydd yr economi nawr yn cymryd tan Ch1 2022 i gyrraedd ei lefel cyn-bandemig yn hytrach na diwedd 2021 fel y rhagwelwyd yn flaenorol. Erbyn cyhoeddiad yr MPC ym mis Rhagfyr, roedd brechlyn COVID-19 wedi'i gymeradwyo i'w ddefnyddio, a nododd y Banc y byddai'n lleihau rhai o'r risgiau anfantais i'r rhagolygon economaidd a amlinellwyd yn MPR mis Tachwedd.

Roedd Chwyddiant Prisiau Defnyddwyr (CPI) y DU ar gyfer Tachwedd 2020 yn 0.3% flwyddyn-ar-flwyddyn, i lawr o 0.7% yn y mis blaenorol. Syrthiodd chwyddiant craidd, sy'n eithrio'r cydrannau mwy cyfnewidiol, i 1.1% o 1.5%. Dangosodd data diweddaraf y farchnad lafur am y tri mis hyd at Hydref 2020 fod y gyfradd ddiweithdra wedi codi i 4.9% tra bod y gyfradd gyflogaeth wedi gostwng i 75.2%. Disgwylir i'r ddau fesur ddirywio ymhellach oherwydd effaith barhaus y coronafirws ar y farchnad swyddi, yn enwedig pan fydd cynlluniau cadw swyddi amrywiol y llywodraeth yn dechrau dad-ddirwyn yn 2021, gyda'r BoE yn rhagweld y bydd diweithdra ar ei uchaf yn 7.75% yn Ch2 2021. Ym mis Hydref, y gyfradd twf blynyddol gyfartalog 3 mis ar gyfer cyflogau oedd 2.7% ar gyfer cyfanswm cyflogau a 2.8% ar gyfer cyflogau rheolaidd. Mewn termau real, ar ôl addasu ar gyfer chwyddiant, roedd cyfanswm y twf cyflog i fyny 1.9% tra bod cyflog rheolaidd i fyny 2.1%.

Adlamodd twf GDP 16.0% yn Ch3 2020 ar ôl gostwng -18.8% yn yr ail chwarter, gyda'r gyfradd flynyddol yn codi i -8.6% o -20.8%. Cododd pob sector chwarter-ar-chwarter, gydag enillion dramatig mewn adeiladu (41.2%), ac yna gwasanaethau a chynhyrchu (y ddau yn 14.7%). Mae amcangyfrifon misol GDP wedi dangos bod yr adferiad economaidd yn arafu ac yn parhau i fod ymhell o dan ei anterth cyn-bandemig. Wrth edrych ymlaen, mae MPR mis Tachwedd BoE yn rhagweld y bydd twf economaidd yn codi yn 2021 gyda GDP yn cyrraedd 11% yn Ch4 2021, 3.1% yn Ch4 2022 ac 1.6% yn Ch4 2023.

Adlamodd twf GDP ym mharth yr ewro 12.7% yn Ch3 2020 ar ôl crebachu -3.7% a -11.8% yn y chwarter cyntaf a'r ail, yn ôl eu trefn. Mae chwyddiant pennawd, fodd bynnag, yn parhau i fod yn hynod wan, gan gofrestru -0.3% flwyddyn-ar-flwyddyn ym mis Tachwedd, y pedwerydd mis yn olynol o ddadchwyddiant. Roedd chwyddiant craidd yn 0.2% flwyddyn-ar-flwyddyn, sy'n llawer is na tharged Banc Canolog Ewrop (ECB) sef 'o dan, ond yn agos at 2%'. Disgwylir i'r ECB barhau i ddal ei brif gyfradd llog o 0% a'i gyfradd cyfleusterau adneuo o -0.5% am gyfnod ond ehangodd ei ysgogiad ariannol ym mis Rhagfyr 2020, gan

gynyddu maint ei gynllun prynu asedau i €1.85 triliwn a'i ymestyn tan Mawrth 2022.

Crebachodd economi'r UD ar gyfradd flynyddol o 31.4% yn Ch2 2020 ac yna adlamodd 33.4% yn Ch3. Cynhaliodd y Gronfa Ffederal gyfradd y Cronfeydd Ffed rhwng 0% a 0.25% a chyhoeddodd newid i'w threfn targedu chwyddiant i ffurf fwy hyblyg o dargedu cyfartalog. Hefyd rhoddodd y Ffed arwyddion cryf nad yw cyfraddau llog yn debygol o newid o'r lefelau cyfredol dros y tair blynedd nesaf.

Enillodd y cyn is-arlywydd Joe Biden etholiad arlywyddol yr Unol Daleithiau 2020. Mae Mr Biden yn gwneud mynd i'r afael â choronafirws yn flaenoriaeth uniongyrchol iddo a bydd hefyd yn gwrthdroi sawl gorchymyn gweithredol a lofnodwyd gan ei ragflaenydd ac yn mynd â'r UD yn ôl i gytundeb hinsawdd Paris a Sefydliad Iechyd y Byd.

2.2 Rhagolygon credyd

Ar ôl cynyddu ddiwedd mis Mawrth wrth i coronafirws ddod yn bandemig byd-eang ac yna codi eto ym mis Hydref/ Tachwedd, mae prisiau cyfnewid diffygdalu credyd (CDS) ar gyfer banciau mawr y DU wedi cwympo'n ôl yn raddol i lefelau cyn-bandemig bron. Er bod ansicrwydd ynghylch diffygdaliadau benthyciad sy'n ymwneud â COVID-19 yn arwain at fanciau yn darparu biliynau ar gyfer colledion posibl yn hanner cyntaf 2020, gan leihau elw yn sylweddol, gostyngwyd amhariadau a adroddwyd ar gyfer Ch3 yn sylweddol mewn rhai sefydliadau. Fodd bynnag, gall proffidioldeb banc cyffredinol yn 2020 a 2021 fod yn sylweddol is nag mewn blynyddoedd blaenorol.

Cafodd y statws credyd ar gyfer llawer o sefydliadau'r DU eu hisraddio ar gefn israddiadau i'r sgôr sofran. Er hynny, mae amodau credyd yn fwy cyffredinol mewn banciau a chymdeithasau adeiladu wedi tueddu i fod yn gymharol llyfn, er gwaethaf effaith y pandemig.

Wrth edrych ymlaen, mae'r potensial i golledion banc fod yn fwy na'r disgwyl pan fydd cefnogaeth y llywodraeth a banc canolog yn dechrau cael ei ddiddymu yn parhau i fod yn risg, gan awgrymu bod agwedd ofalus tuag at adneuon banc yn 2021/22 yn parhau i fod yn fuddiol.

2.3 Rhagolygon cyfraddau llog

Mae ymgynghorydd rheoli trysorlys y Cyngor, Arlingclose, yn rhagweld y bydd Gyfradd Banc BoE yn aros ar 0.1% tan o leiaf chwarter cyntaf 2024. Bernir fod y risgiau i'r rhagolwg hwn i'r anfantais wrth i lywodraeth DU a'r BoE barhau i

ymateb i’r pandemig coronafirws a threfniadau masnachu newydd yr UE. Ymestynnodd y BoE ei raglen prynu asedau i £895 biliwn ym mis Tachwedd wrth gadw’r Gyfradd Banc a chynnal y sefyllfa hon ym mis Rhagfyr. Fodd bynnag, ni ellir diystyru toriadau pellach mewn cyfraddau llog i sero, neu negyddol o bosibl, ond nid yw hyn yn rhan o ragolwg canolog Arlingclose.

Disgwylir i enillion gilt aros yn isel iawn yn y tymor canolig tra bod enillion tymor byr yn debygol o aros yn is neu’n sero nes bydd y BoE yn diystyru’r siawns y bydd cyfraddau llog negyddol neu ragolygon twf/ chwyddiant yn gwella. Yr achos canolog yw i enillion gilt 10-mlynedd ac 20-mlynedd gynyddu i tua 0.60% a 0.90% yn eu trefn dros y gorwel amser. Bernir bod y risgiau o amgylch y rhagolygon cynnyrch gilt yn eithaf cytbwys tuag i lawr a thuag i fyny, ond bron yn sicr bydd yna gyfnewidioldeb tymor byr oherwydd ansicrwydd a digwyddiadau economaidd a gwleidyddol.

Mae rhagolwg economaidd a chyfraddau llog mwy manwl a ddarparwyd gan Arlingclose i’w weld yn **Atodiad 1**.

2.4 Er diben gosod y gyllideb, tybiwyd bod buddsoddiadau rheolaeth trysorlys newydd yn cael eu gwneud ar gyfradd o 0.01% ar gyfartaledd, ac na fydd angen unrhyw fenthyciadau tymor hir newydd yn 2021/22.

3. Y Cyd-destun Lleol

3.1 Ar 31 Rhagfyr 2020, roedd gan y Cyngor fenthyciadau o £112.6m a £77.4m o fuddsoddiadau. Ceir rhagor o fanylder yn **Atodiad 2**. Mae tabl 1 isod yn ddadansoddiad mantolen sy’n dangos y newidiadau a ragwelir i’r symiau hyn.

Tabl 1: Crynodeb mantolen a’r rhagolwg

	31.3.20 Gwir £m	**31.3.21 Amcan £m**	**31.3.22 Cyllideb £m**	**31.3.23 Cyllideb £m**	**31.3.24 Cyllideb £m**
GCC	**176.8**	**174.0**	**176.6**	**180.1**	**178.6**
Llai: Rhwymedigaethau arall *	(2.9)	(2.6)	(2.4)	(1.4)	(5.4)
Benthyca GCC	**173.9**	**171.4**	**174.2**	**178.7**	**173.2**
Llai: Benthyca allanol **	(124.9)	(104.2)	(103.0)	(101.7)	(99.5)
Benthyca mewnol	**49.0**	**67.2**	**71.2**	**77.0**	**73.7**
Llai: Cronfeydd defnyddiadwy	(78.0)	(57.5)	(50.3)	(45.3)	(44.1)
Llai: Cyfalaf gweithio	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
Buddsoddiadau	**28.6**	**(10.1)**	**(21.3)**	**(32.1)**	**(30.0)**

* ymrwymiadau PFI
**yn dangos dim ond benthyciadau y mae’r Cyngor wedi ymrwymo iddynt heb gynnwys ail gyllido dewisol

3.2 Caiff yr angen sylfaenol i fenthyca er dibenion cyfalaf ei fesur gan y Gofyn Cyllido Cyfalaf (GCC), tra mai'r cronfeydd defnyddiadwy a'r cyfalaf gweithio yw'r adnoddau sylfaenol sydd ar gael i'w buddsoddi. Strategaeth gyfredol y Cyngor yw cynnal benthyciadau a buddsoddiadau islaw eu lefelau sylfaenol, a elwir weithiau yn benthyca mewnol.

3.3 Mae Tabl 1 yn dangos y bydd angen i'r Cyngor fenthyg yn ystod y tair blynedd nesaf. Os yw hyn yn digwydd, defnyddir benthyca tymor byr er mwyn lleihau'r gyfradd llog.

3.4 Mae'r *Cod Darbodus ar gyfer Cyllid Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol* gan CIPFA yn argymell y dylai cyfanswm dyledion y Cyngor fod yn is na'i GCC uchaf posib yn ôl y rhagolygon dros y tair blynedd nesaf. Dengys Tabl 1 fod y Cyngor yn disgwyl cydymffurfio â'r argymhelliad hwn yn ystod 2021/22.

4. Meincnod Ymrwymiadau

4.1 Er mwyn cymharu gwir fenthyciadau'r Cyngor yn erbyn strategaeth arall, mae meincnod rhwymedigaeth wedi cael ei chyfrifo sy'n dangos lefel benthyca gyda risg isaf. Mae hyn yn tybio'r un rhagolygon a tabl 1 uchod, ond bod balansau arian a buddsoddiadau yn aros ar lefel isafswm o £10m ar ddiwedd bob blwyddyn er mwyn cynnal digon o hylifedd ond lleihau'r risg credyd.

Eleni, mae ystyriaeth ychwanegol wedi'i hychwanegu at y Meincnod Ymrwymiadau gan mai Cyngor Gwynedd yw awdurdod cynnal Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru lle bydd gofyniad i fenthyca yn codi yn y blynyddoedd i ddod.

Tabl 2: Meincnod Ymrwymiadau

	31.3.20 Gwir £m	31.3.21 Amcan £m	31.3.22 Cyllideb £m	31.3.23 Cyllideb £m	31.3.24 Cyllideb £m
GCC	**176.8**	**174.0**	**176.6**	**180.1**	**178.6**
Llai: Cronfeydd ddefnyddiadwy	(78.0)	(57.5)	(50.3)	(45.3)	(44.1)
Llai: Cyfalaf gweithio	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
Ychwanegu: Lleiafswm buddsoddiadau	10.0	10.0	10.0	10.0	10.0
Ychwanegu: Benthyca BUEGC	d/b	0.0	0.0	60.5	117.2
Meincnod Ymrwymiadau	**109.2**	**126.9**	**136.7**	**205.7**	**262.1**

4.2 Gan ddilyn o’r rhagolygon tymor canolig yn nhabl 2 uchod, mae'r meincnod tymor hir yn rhagdybio gwariant cyfalaf wedi’i ariannu gan fenthyciadau o £6m y flwyddyn, lleiafswm darpariaeth refeniw ar wariant cyfalaf newydd yn seiliedig ar gyfnod oes ased o 25 mlynedd a chynnydd chwyddiant o 2.5% y flwyddyn ar incwm, gwariant a reserfau. Dangosir hyn yn y siart canlynol:

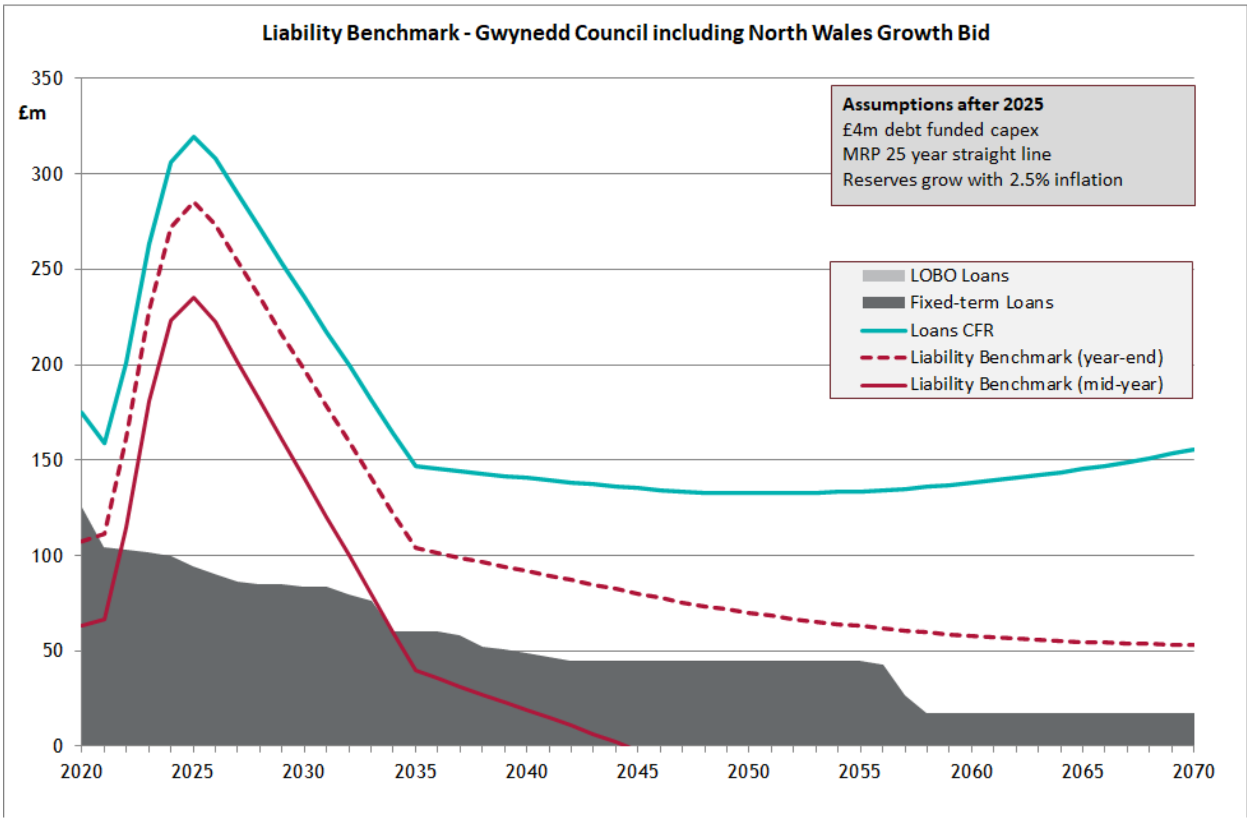

Mae'r siart yn dangos y bydd angen benthyca am gyfnod o 15 mlynedd o 2023 ymlaen. Mae hyn er mwyn hwyluso Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru.

5. Y Strategaeth Fenthyca

5.1 Mae'r Cyngor ar hyn o bryd yn dal £103.6 miliwn o fenthyciadau, mae hyn fel rhan o'i strategaeth ar gyfer ariannu rhaglenni cyfalaf y blynyddoedd cynt. Mae rhagolygon y fantolen yn nhabl 1 yn dangos nad yw'r Cyngor angen benthyca arian tymor hir yn 2021/22 ond efallai y bydd angen benthyg tymor byr oherwydd rhesymau llif arian. Yn y dyfodol, gall y Cyngor hefyd fenthyg symiau ychwanegol i ariannu gofynion y blynyddoedd i ddod ymlaen llaw ac i hwyluso Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru, ar yr amod nad yw hyn yn uwch na'r terfyn awdurdodedig ar gyfer benthyca.

5.2 Amcanion

Prif amcan y Cyngor wrth fenthyca arian yw cael cydbwysedd risg isel priodol rhwng sicrhau costau llog isel a ennill sicrwydd cost dros y cyfnod mae angen yr arian. Yn ail amcan i hyn yw'r hyblygrwydd i ail negodi benthyciadau pe bai cynlluniau tymor hir y Cyngor yn newid.

5.3 Strategaeth

Yn wyneb y toriadau sylweddol i wariant cyhoeddus, ac yn arbennig i'r cyllid ar gyfer llywodraeth leol, mae strategaeth benthyca'r Cyngor yn parhau i fynd i'r afael â'r mater allweddol o fforddiadwy heb beryglu sefydlogrwydd tymor hir y portffolio dyledion. Gan fod cyfraddau llog tymor byr yn llawer is na chyfraddau tymor hir, mae'n debygol o fod yn fwy effeithiol yn y tymor byr i unai defnyddio adnoddau mewnol, neu i fenthyg dros y tymor byr yn lle hynny.

Drwy wneud hyn, gall y Cyngor leihau costau benthyca net (er yn hepgor yr incwm o fuddsoddiadau) a lleihau'r risg trysorlys cyffredinol. Bydd y buddion o fenthyca mewnol yn cael eu monitro'n rheolaidd yn erbyn y potensial o greu costau ychwanegol trwy ohirio benthyca tan y dyfodol, pan ragwelir y bydd cyfraddau benthyca tymor hir yn codi yn gymedrol. Bydd Arlingclose yn cynorthwyo'r Cyngor gyda'r 'gost cario' a'r dadansoddiad elw. Gall yr allbwn o hwn bennu p'un a fydd y Cyngor yn benthyca symiau ychwanegol ar gyfraddau sefydlog hirdymor yn 2021/22 gyda'r bwriad o gadw costau llog y dyfodol yn isel, hyd yn oed os bydd hyn yn creu cost ychwanegol yn y tymor byr.

Yn flaenorol, mae’r Cyngor wedi codi’r mwyafrif o’i fenthyca tymor hir o’r PWLB ond bydd yn ystyried benthyciadau tymor hir o ffynonellau eraill gan gynnwys banciau, pensiynau ac awdurdodau lleol, a bydd yn ymchwilio i’r posibilrwydd o gyflwyno bondiau ac offerynnau tebyg, er mwyn gostwng costau llog a lleihau gorddibyniaeth ar un ffynhonnell cyllid yn unol â Chod CIPFA. Nid yw benthyciadau PWLB bellach ar gael i awdurdodau lleol sy’n bwriadu prynu asedau buddsoddi yn bennaf ar gyfer cynnyrch; mae’r Cyngor yn bwriadu osgoi’r gweithgaredd hwn er mwyn cadw ei fynediad at fenthyciadau PWLB.

Fel arall, gall y Cyngor drefnu benthyciadau sy’n cychwyn yn ei flaen yn 2021/22, gyda’r cyfradd llog wedi ei sefydlu ymlaen llaw, ond bod yr arian yn cael ei dderbyn mewn blynyddoedd i ddod. Byddai hyn yn rhoi sicrwydd cost heb ddioddef y gost cario yn y cyfamser.

Yn ogystal â hyn, mae’n bosib y bydd y Cyngor yn benthyca benthyciadau tymor byr i gwrdd â diffygion annisgwyl yn y llif arian.

5.4 Ffynonellau benthyca

Dyma’r ffynonellau sydd wedi’u cymeradwyo ar gyfer benthyciadau tymor byr a thymor hir:

- Cyfleuster Benthyca PWLB Trysorlys EM (Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus gynt)
- unrhyw sefydliad a gymeradwywyd ar gyfer buddsoddi (gweler isod)
- unrhyw fanc neu gymdeithas adeiladau arall sydd wedi’u hawdurdodi i weithredu yn y DU
- unrhyw gorff cyhoeddus yn y DU
- cronfeydd pensiwn cyhoeddus a preifat yn y DU (eithrio Cronfa Bensiwn Gwynedd)
- Buddsoddwyr marchnad cyfalaf
- UK Municipal Bonds Agency plc a cwmnïau eraill i bwrpas arbennig a grëwyd i alluogi cyhoeddi bondiau ar y cyd rhwng awdurdodau lleol.

5.5 Ffynonellau eraill arian dyled

Yn ogystal, gellir codi cyllid cyfalaf drwy’r dulliau canlynol sydd ddim yn fenthyciadau, ond y gellir eu cyfrif fel rhwymedigaethau dyledion eraill:

- Prydlesau
- Hur-bwrcasu
- Menter Cyllid Preifat
- Gwerthu ac adlesu

Yn flaenorol, mae'r Cyngor wedi derbyn mwyafrif o'i fenthyciadau tymor hir gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB), ond byddwn yn parhau i ystyried ffynonellau cyllid eraill, megis benthyciadau gan awdurdodau lleol a benthyciadau banc, gall fod ar gael ar gyfraddau mwy ffafriol.

Y Municipal Bonds Agency: Sefydlwyd yr UK Municipal Bonds Agency plc yn 2014 gan y Gymdeithas Llywodraeth Leol fel dewis amgen i'r PWLB. Mae'n cyflwyno bondiau ar y marchnadoedd cyfalaf a rhoi benthyg yr enillion i awdurdodau lleol. Mae hyn yn ffynhonnell gyllid mwy cymhleth na'r PWLB am ddau reswm: bydd gofyn i awdurdodau sy'n benthyca ddarparu gwarant i'r buddsoddwyr bond i ad-dalu eu buddsoddiad petai'r asiantaeth yn methu â gwneud hynny am ba bynnag reswm; a bydd yna gyfnod arweiniol o sawl mis rhwng ymrwymo i fenthyca a chael gwybod beth fydd y gyfradd llog sy'n daladwy. Bydd unrhyw benderfyniad i fenthyca gan yr Asiantaeth felly'n destun adroddiad ar wahân i'r Cyngor llawn.

5.6 Benthyciadau tymor byr a chyfradd newidiol

Mae'r benthyciadau yma yn gadael y Cyngor yn agored i'r risg o gynnydd tymor byr yn y gyfradd llog, ac felly yn agored i derfynau amlygiadau cyfradd llog y dangosyddion rheolaeth trysorlys isod.

5.7 Aildrefnu dyledion

Mae'r PWLB yn caniatáu i awdurdodau ad-dalu benthyciadau cyn iddynt aeddfedu, ac un ai talu premiwm neu dderbyn disgownt yn unol â fformiwla a osodwyd yn seiliedig ar gyfraddau llog presennol. Hwyrach y bydd rhai benthycwyr yn barod i drafod telerau ad-dalu cynnar. Gall y Cyngor gymryd mantais o hyn ac amnewid rhai benthyciadau am fenthyciadau newydd, neu ad-dalu benthyciadau heb eu hamnewid, lle y disgwylir y bydd hyn yn arwain at arbediad cyffredinol neu leihad cyffredinol mewn risg.

6. Y Strategaeth Fuddsoddi Trysorlys

6.1 Mae gan y Cyngor arian wedi'i fuddsoddi, sy'n cynrychioli incwm a dderbynnir cyn ei wario ynghyd â'r balansau a'r cronfeydd wrth gefn a ddelir. Yn y 12 mis diwethaf, mae balans buddsoddiadau'r Cyngor wedi amrywio rhwng £23.2 a £110.4 miliwn, a disgwylir cynnal lefelau tebyg am y flwyddyn sydd i ddod.

Mae hyn yn cynnwys balansau arian Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd yn cael eu pŵlio gyda chronfeydd y Cyngor at ddibenion buddsoddi. Mae'r Gronfa Bensiwn yn gofyn am hyn bob blwyddyn gan fod y dychweliadau a dderbynnir yn well ac

mae'r risgiau wedi eu lleihau wrth uno'r arian gyda chronfeydd y Cyngor. Bydd y Pwyllgor Pensiynau yn cymeradwyo'r elfennau perthnasol y Datganiad Strategaeth hwn a gofyn i barhau gyda'r trefniadau pŵl ar gyfer 2021/22 yn ei gyfarfod ar 25 Mawrth 2021.

Fel arfer, nid yw benthyciadau i sefydliad sy'n darparu gwasanaethau cyhoeddus lleol a phrynu eiddo fel buddsoddiad yn cael eu hystyried yn fuddsoddiadau trysorlys, ac felly rydym yn delio â'r rhain ar wahân yn **Atodiad 3.**

6.2 Amcanion

Mae Cod CIPFA a Chanllaw LIC yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor fuddsoddi ei gronfeydd trysorlys yn ddarbodus, gan roi ystyriaeth i ddiogelwch a hylifedd ei fuddsoddiadau cyn ceisio am y gyfradd enillion neu'r cynnyrch uchaf. Amcan y Cyngor wrth fuddsoddi arian yw taro'r cydbwysedd cywir rhwng risg ac enillion, gan leihau'r risg o golledion drwy buddsoddiadau'n diffygdalu a'r risg o dderbyn incwm sy'n anaddas o isel ar fuddsoddiadau. Pan ddisgwylir i falansau cael eu buddsoddi am fwy na blwyddyn, bydd y Cyngor yn anelu i dderbyn dychweliad cyfan sydd yn gyfartal neu'n uwch na chyfradd gyffredinol chwyddiant, er mwyn cynnal grym gwario'r swm a fuddsoddir.

6.3 Cyfraddau llog negyddol

Mae'r pandemig COVID-19 wedi cynyddu'r risg y bydd Banc Lloegr yn gosod ei Gyfradd Banc ar neu o dan sero, sy'n debygol o fwydo drwodd i gyfraddau llog negyddol ar yr holl opsiynau buddsoddi tymor byr risg isel. Gan na all buddsoddiadau dalu incwm negyddol, cymhwysir cyfraddau negyddol trwy leihau gwerth buddsoddiadau. Os yw hyn yn digwydd, bydd diogelwch yn cael ei fesur fel derbyn y swm cytundebol a fuddsoddwyd ar aeddfedrwydd, er gallai'r swm yma fod yn llai na fuddsoddwyd yn wreiddiol.

6.4 Strategaeth

Gyda'r cynnydd parhaus yn y risg ac enillion isel iawn o fuddsoddiadau byr dymor ansicredig banc, bydd y Cyngor yn anelu at barhau i ddal dosbarthiadau o asedau sy'n fwy sicr a/neu gynnyrch uwch yn ystod 2021/22. Mae hyn yn benodol yr achos ar gyfer yr £10m amcangyfrifedig sydd ar gael ar gyfer buddsoddiad tymor hirach. Mae'r rhan helaeth o'r arian parod sydd dros ben gan y Cyngor wedi'i fuddsoddi mewn adneuon banc anwarantedig, tystysgrifau adneuon a chronfeydd marchnadoedd arian. Bydd yr arallgyfeirio felly'n parhau'r strategaeth a fabwysiadwyd yn 2015/16.

6.5 Modelau Busnes

O dan y safon IFRS 9 newydd mae’r gyfrifeg ar gyfer buddsoddiadau penodol yn dibynnu ar “model busnes” y Cyngor i’w rheoli. Mae’r Cyngor yn anelu i ennill gwerth gan ei fuddsoddiadau trysorlys sydd yn cael eu rheoli’n fewnol gyda model busnes o gasglu llif arian cytundebol ac felly, ble mae'r meini prawf yn cael ei cwrdd, mae’r buddsoddiadau yn dal i gael eu cyfrifo ar gost wedi ei amorteiddio.

6.6 Gwrthbartïon cymeradwy

Gall y Cyngor fuddsoddi ei gronfeydd dros ben gyda unrhyw o’r gwrthbartïon yn nhabl 3 isod, yn amodol ar y terfynau arian (fesul gwrthbarti) a’r cyfyngiadau amser a ddangosir.

Tabl 3: Gwrthbartïon Buddsoddi sydd wedi’u Cymeradwyo a’r terfynau

Sector	Terfyn amser	Terfyn gwrthbarti	Terfyn sector
Llywodraeth y DU	50 mlynedd	Diderfyn	d/b
Awdurdodau lleol ac endidau llywodraeth eraill	25 mlynedd	£10m	Diderfyn
Buddsoddiadau â sicrwydd *	25 mlynedd	£10m	Diderfyn
Banciau (ansicredig) *	13 mis	£5m	Diderfyn
Cymdeithasau adeiladu (ansicredig) *	13 mis	£5m	£5m
Darparwyr cofrestredig (ansicredig) *	5 mlynedd	£5m	£25m
Cronfeydd marchnad arian *	d/b	£10m	Diderfyn
Cronfeydd cyfun strategol	d/b	£10m	£50m
Ymddiriedolaethau buddsoddi ystâd real	d/b	£10m	£25m
Buddsoddiadau eraill *	5 mlynedd	£5m	£10m

Rhaid darllen y tabl hwn mewn cysylltiad â’r nodiadau canlynol.

6.7 Statws Credyd

Gosodir cyfyngiadau buddsoddi drwy gyfeirio at y statws credyd hirdymor isaf sydd wedi'i gyhoeddi gan ddetholiad o asiantaethau graddio allanol. Defnyddir y statws credyd sy'n berthnasol i'r buddsoddiad penodol neu'r dosbarth o fuddsoddiad pan fo hwnnw ar gael, ac fel arall defnyddir statws credyd y gwrthbartïon. Fodd bynnag, nid yw penderfyniadau buddsoddi yn cael ei gwneud ar sail cyfraddau credyd yn unig, mae'r holl ffactorau perthnasol gan gynnwys cyngor allanol yn cael eu hystyried.

6.8 Llywodraeth

Benthyciadau i, a bondiau a biliau a gyhoeddir neu a warantir gan, lywodraethau cenedlaethol, rhanbarthol, awdurdodau lleol a banciau datblygol amlochrog. Nid yw'r buddsoddiadau yma yn destun *'bail-in'*, ac yn gyffredinol bychan iawn yw'r risg o ansolfedd, er nad ydynt yn ddi-risg. Bernir nad oes gan fuddsoddiadau gyda Llywodraeth y DU risg credyd oherwydd ei gallu i greu arian ychwanegol ac felly gellir eu gwneud mewn symiau gyda dim cyfyngiad am hyd at 50 mlynedd.

6.9 Buddsoddiadau â Sicrwydd

Mae'r buddsoddiadau hyn wedi'u sicrhau ar asedau'r benthyciwr, sy'n cyfyngu'r colledion potensial petai methdaliad. Bydd maint ac ansawdd y diogelwch yn ffactor allweddol yn y penderfyniad buddsoddi. Mae bondiau gorchuddiedig a chytundebau adbrynu o chwith gyda banciau a chymdeithasau adeiladu wedi'u heithrio rhag '*bail-in'.* Lle nad oes statws credyd penodol ar gyfer y buddsoddiad, ond bod gan y cyfochrog y sicrheir y buddsoddiad arno statws credyd, defnyddir yr uchaf o'r statws credyd cyfochrog a statws credyd y gwrthbarti. Ni fydd cyfanswm y buddsoddiadau â sicrwydd a'r buddsoddiadau ansicredig mewn unrhyw un banc yn fwy na'r cyfyngiad arian parod ar gyfer buddsoddiadau â sicrwydd.

6.10 Banciau a Chymdeithasau Adeiladu (ansicredig)

Cyfrifon, adneuon, tystysgrifau adneuon a bondiau ansicredig uwch gyda banciau a chymdeithasau adeiladu, ac eithrio banciau datblygu amlochrog. Mae'r buddsoddiadau'n agored i risg o golli credyd drwy gyfrwng '*bail-in'* petai'r rheoleiddiwr yn penderfynu bod banc yn methu neu'n debygol o fethu. Gweler isod am drefniadau sy'n ymwneud â chyfrifon banc gweithredol.

6.11 Darparwyr cofrestredig (ansicredig)

Benthyciadau a bondiau a gyhoeddir, neu a warantir gan, neu sydd wedi'u sicrhau ar asedau darparwyr tai cymdeithasol cofrestredig, a elwid gynt yn gymdeithasau tai. Caiff y cyrff hyn eu rheoleiddio gan yr Rheoleiddiwr Tai Cymdeithasol (yn Lloegr), Rheoleiddiwr Tai yn yr Alban, Llywodraeth Cymru ac yr Adran ar gyfer y Gymuned (yn Gogledd Iwerddon). Fel darparwyr gwasanaethau cyhoeddus, maent yn debygol iawn o barhau i dderbyn cymorth gan y llywodraeth os bydd angen.

6.12 Cronfeydd Marchnad Arian

Cronfeydd cyfun sy'n cynnig hylifedd yr un diwrnod neu fyr rybudd ac anweddolrwydd prisiau isel iawn neu ddim o gwbl trwy fuddsoddi mewn marchnadoedd arian tymor byr. Mae ganddyn nhw'r fantais dros gyfrifon banc o ddarparu gwasgariad ehangach o risgiau buddsoddi, ynghyd â gwasanaethau rheolwr cronfa broffesiynol am ffi fach. Er nad oes unrhyw derfyn sector yn berthnasol i gronfeydd marchnad arian, bydd y Cyngor yn cymryd gofal i arallgyfeirio ei fuddsoddiadau hylif dros amrywiaeth o ddarparwyr i sicrhau mynediad at arian parod bob amser.

6.13 Cronfeydd Cyfun Strategol

Cronfeydd bondiau, ecwiti ac eiddo sy'n cynnig enillion gwell dros y tymor hir ond sy'n fwy anwadal yn y tymor byr. Mae'r rhain yn caniatáu i'r Cyngor ehangu i ddosbarthiadau o asedau ar wahân i arian parod heb yr angen i fod yn berchen ar y buddsoddiadau gwaelodol a'u rheoli. Gan nad oes dyddiad aeddfedu pendant ar gyfer y cronfeydd hyn, a'u bod ar gael i'w tynnu allan ar ôl cyfnod o rybudd, bydd eu perfformiad a'u haddasrwydd i barhau i gwrdd ag amcanion buddsoddi'r Cyngor yn cael eu monitro'n gyson.

6.14 Ymddiriedolaethau Buddsoddi Ystâd Real

Cyfranddaliadau mewn cwmnïau sy'n buddsoddi'n bennaf mewn ystâd real ac sy'n talu'r mwyafrif o'u hincwm rhent i fuddsoddwyr mewn modd tebyg i gronfeydd eiddo cyfun. Yn yr un modd â chronfeydd eiddo, mae ymddiriedolaethau buddsoddi ystâd real yn cynnig enillion gwell dros y tymor hir, ond maent yn fwy anwadal yn enwedig gan fod pris y cyfranddaliadau yn adlewyrchu'r galw newidiol am y cyfranddaliadau ynghyd â newidiadau yng ngwerth yr eiddo sylfaenol.

6.15 Buddsoddiadau eraill

Mae'r categori yma yn cynnwys buddsoddiadau trysorlys nad ydynt wedi'u rhestru uchod, er enghraifft bondiau corfforaethol ansicredig a benthyciadau cwmni. Nid yw cwmnïau heblaw banciau yn destun *'bail-in'* ond gallent fynd yn fethdalwr gan roi buddsoddiad y Cyngor mewn perygl.

6.16 Cyfrifon banc gweithredol

Gall y Cyngor ddelio gyda unrhyw fanc yn y DU gyda statws credyd dim is na BBB - a chydag asedau mwy na £25 biliwn, a hynny, er enghraifft, drwy gyfrifon cyfredol, cyfrifon casglu a gwasanaethau caffael masnachwyr. Nid yw'r rhain yn cael eu cyfrif fel buddsoddiadau, ond maent yn parhau yn agored i risgiau '*bail-in'*, ac felly bydd y balansau yn cael eu cadw'n is na £900,000 fesul banc. Mae Banc Lloegr wedi datgan petai yna fethiant, y byddai banciau gydag asedau sy'n fwy na £25 biliwn yn fwy tebygol o fod yn destun *'bail-in'* na chael eu gwneud yn fethdalwyr, gan gynyddu'r tebygolrwydd y byddai'r Cyngor yn gallu parhau i weithredu.

6.17 Asesu Risg a Statws Credyd

Mae ymgynghorwyr trysorlys y Cyngor yn derbyn ac yn monitro'r graddfeydd credyd, a byddant yn hysbysu unrhyw newid yn y statws wrth iddynt ddigwydd. Mae'r asiantaethau statws credyd sy'n cael eu defnyddio ar hyn o bryd wedi'u rhestru yn nogfen Arferion Rheolaeth Trysorlys. Pan fo statws credyd endid yn cael ei israddio, ac yn methu â diwallu'r meini prawf ar gyfer buddsoddi:

- ni wneir unrhyw fuddsoddiadau newydd;
- bydd unrhyw fuddsoddiadau presennol yn cael eu hadalw neu eu gwerthu os gellir gwneud hynny heb unrhyw gost, a
- rhoddir ystyriaeth lawn i adalw neu werthu'r holl fuddsoddiadau presennol eraill gyda'r gwrthbarti a effeithiwyd.

Pan fo asiantaeth sy'n graddio credyd yn cyhoeddi bod statws credyd rhyw sefydliad yn cael ei adolygu er mwyn ei israddio o bosib (gelwir hyn hefyd yn "*rating watch negative*" neu "*credit watch negative*") fel y gall ddisgyn islaw'r meini prawf cymeradwy ar gyfer y statws credyd, yna dim ond buddsoddiadau y gellir eu tynnu allan ar y diwrnod gwaith nesaf fydd yn cael eu gwneud gyda'r sefydliad hwnnw hyd nes y cyhoeddir canlyniad yr adolygiad. Ni fydd y polisi hwn yn berthnasol i ragolygon negatif, sy'n awgrymu newid cyfeiriad yn yr hir dymor yn hytrach na newid statws credyd ar unwaith.

6.18 Gwybodaeth arall ar ddiogelwch buddsoddiadau

Mae’r Cyngor yn deall bod graddfeydd statws credyd yn broffwydi da, ond nid perffaith, ar gyfer buddsoddiadau’n diffygdalu. Rhoddir ystyriaeth lawn felly i wybodaeth arall sydd ar gael ar ansawdd credyd y sefydliadau y mae’n buddsoddi ynddynt, gan gynnwys prisiau cyfnewid diffygion credyd, datganiadau ariannol, gwybodaeth ar gymorth posib gan y llywodraeth ac adroddiadau yn y wasg ariannol a dadansoddiad a chyngor gan ymgynghorydd rheolaeth trysorlys y Cyngor. Ni wneir unrhyw fuddsoddiadau gyda sefydliad os oes amheuon cadarn ynghylch ei ansawdd credyd, hyd yn oed os yw’n cwrdd â’r meini prawf statws credyd.

Pan fo amodau’n dirywio yn y farchnad ariannol ac yn effeithio ar ansawdd credyd yr holl sefydliadau, fel y digwyddodd yn 2008 ac yn 2020, nid yw’r elfen hon ar y cyfan yn cael ei hadlewyrchu mewn graddau statws credyd, ond gellir ei gweld mewn mesurau marchnad eraill. Yn yr amgylchiadau hyn, bydd y Cyngor yn cyfyngu ei fuddsoddiadau i’r sefydliadau hynny a chanddynt ansawdd credyd uwch, ac yn lleihau ar gyfnod hiraf ei fuddsoddiadau er mwyn cynnal y lefel diogelwch angenrheidiol. Bydd graddau’r cyfyngiadau hyn yn unol â’r amodau presennol yn y farchnad ariannol. Os yw’r cyfyngiadau hyn yn golygu nad oes digon o sefydliadau masnachol o ansawdd credyd uchel ar gael i fuddsoddi balansau arian y Cyngor, yna caiff yr arian dros ben ei adneuo gyda Llywodraeth y DU, trwy’r Swyddfa Rheoli Dyledion er enghraifft, neu gydag awdurdodau lleol eraill. Bydd hyn yn achosi i’r enillion ar fuddsoddiadau ostwng, ond bydd yn diogelu’r prif swm a fuddsoddwyd.

6.19 Cyfyngiadau Buddsoddi

Rhagwelir bydd gan y Cyngor £43 miliwn mewn cronfeydd refeniw ar 31 Mawrth 2021 fydd ar gael i dalu am unrhyw golledion buddsoddi. Er mwyn sicrhau nad yw mwy na 23% o’r cronfeydd hyn mewn perygl oherwydd diffygdalu unigol, yr uchafswm gellir ei fenthyca i unrhyw un sefydliad (heblaw Llywodraeth y DU) yw £10 miliwn. O ran y cyfyngiad yma bydd grŵp o endidau o dan yr un perchnogaeth yn cael eu trin fel sefydliad unigol.

Mae datguddiadau risg credyd sy’n deillio o fuddsoddiadau ar wahân i’r trysorlys, deilliadau ariannol a balansau sy’n fwy na £500,000 mewn cyfrifon banc gweithredol yn cyfrif yn erbyn y terfynau buddsoddi perthnasol.

Tabl 4: Terfynau ychwanegol

	Cyfyngiad arian
Unrhyw grŵp o gronfeydd cyfunedig dan yr un rheolaeth	£25m fesul rheolwr
Offerynnau y mae'n bosib eu cyfnewid a ddelir yng nghyfrif enwebedig brocer	£25m fesul brocer
Gwledydd tramor	£10m fesul gwlad

6.18 Rheoli hylifedd

Mae'r Cyngor yn defnyddio technegau rhagolwg darbodus ar gyfer llif arian er mwyn pennu'r cyfnod hwyaf y gellir ymrwymo cronfeydd yn ddarbodus. Caiff y rhagolygon eu llunio ar y sail bod benthyca tymor byr yn cael ei ddefnyddio i gwmpasu ei ymrwymiadau ariannol os oes angen. Mae'r cyfyngiadau ar fuddsoddiadau tymor hir yn cael eu gosod ar sail cynllun ariannol tymor canolig a rhagolwg llif arian y Cyngor.

Bydd y Cyngor yn lledaenu ei arian parod hylifol dros o leiaf bedwar darparwr (e.e. cyfrifon banc a chronfeydd marchnad arian) i sicrhau bod mynediad at arian parod yn cael ei gynnal os bydd anawsterau gweithredol mewn unrhyw un darparwr.

7. Dangosyddion Rheolaeth Trysorlys

Mae'r Cyngor yn mesur ac yn rheoli pa mor agored ydyw i risgiau rheolaeth trysorlys gan ddefnyddio'r dangosyddion a ganlyn.

7.1 Diogelwch

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu mesur gwirfoddol i ddangos ei sensitifrwydd i risg credyd trwy fonitro sgôr credyd cyfartalog yn ôl cyfran amser ei bortffolio buddsoddi. Caiff hyn ei gyfrifo trwy roi sgôr i bob buddsoddiad (AAA=1, AA+=2, ac ati) a chymryd y cyfartaledd rhifyddol, gan bwyso'r cyfartaledd yn ôl maint pob buddsoddiad. Rhoddir sgôr i fuddsoddiadau heb sgôr yn seiliedig ar eu risg ganfyddedig.

Dangosydd risg credyd	**Targed**
Sgôr credyd cyfartalog y portffolio	6.0

7.2 Hylifedd

Mae’r Cyngor wedi mabwysiadu mesur gwirfoddol i ddangos ei sensitifrwydd i risg hylifedd trwy fonitro faint o arian sydd ar gael i gwrdd â thaliadau annisgwyl mewn cyfnod penodol, heb fenthyca ychwanegol.

Dangosydd risg hylifedd	Targed
Cyfanswm arian ar gael o fewn 3 mis	£10m

7.3 Datguddiad Cyfraddau Llog

Nod y dangosydd hwn yw rheoli datguddiad y Cyngor i risg cyfradd llog. Yr effaith refeniw ar gyfyngiadau uwch dros flwyddyn yn dilyn codiad neu gwymp o 1% ar gyfraddau llog fyddai:

Dangosydd risg cyfradd llog	Cyfyngiad
Y terfyn uchaf ar effaith refeniw blwyddyn codiad 1% yng nghyfraddau llog	£635,000
Y terfyn uchaf ar effaith refeniw blwyddyn gyda cwymp o 1% yng nghyfraddau llog	£24,000

Caiff effaith newid mewn cyfraddau llog ei gyfrifo ar y dybiaeth y bydd benthyciadau a buddsoddiadau sy’n aeddfedu yn cael eu hamnewid ar y cyfraddau cyfredol.

7.4 Strwythur Aeddfedrwydd Benthyciadau

Nod y dangosydd hwn yw rheoli pa mor agored yw’r Cyngor i risg ail gyllido. Bydd y terfynau uchaf ac isaf ar strwythur aeddfedrwydd benthyciadau fel a ganlyn:

Dangosydd risg cyfradd ail gyllido	Cyfyngiad Uchaf	Cyfyngiad Isaf
Dan 12 mis	25%	0%
12 mis ac o fewn 24 mis	25%	0%
24 mis ac o fewn 5 mlynedd	50%	0%
5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	75%	0%
10 mlynedd a mwy	100%	0%

Mae’r cyfnodau amser yn dechrau ar ddiwrnod cyntaf pob blwyddyn ariannol. Y dyddiad aeddfedrwydd ar fenthyciadau yw’r dyddiad cynharaf y gall y sawl sydd wedi rhoi’r benthyciad fynnu bod y benthyciad yn cael ei ad-dalu.

7.5 Prif Symiau a Fuddsoddir am Gyfnodau sy'n Hwy na flwyddyn

Pwrpas y dangosydd hwn yw rheoli pa mor agored yw'r Cyngor i'r risg o fynd i golledion trwy geisio ad-daliadau buan ar ei fuddsoddiadau. Bydd y terfynau ar gyfanswm y prif swm a fuddsoddir i aeddfedu'n derfynol tu hwnt i ddiwedd y cyfnod fel a ganlyn:

Dangosydd risg pris	2021/22	2022/23	2023/24
Y terfyn ar y prif swm a fuddsoddwyd tu hwnt i ddiwedd y flwyddyn	£20m	£20m	£20m

8. Materion Cysylltiedig

8.1 Mae nifer o eitemau ychwanegol y mae'n rhaid i'r Cyngor eu cynnwys yn ei Strategaeth Rheolaeth Trysorlys, yn ôl CIPFA.

8.2 Cytundebau Deilliadau

Yn absenoldeb unrhyw rym cyfreithiol penodol i wneud hynny, ni fydd y Cyngor yn defnyddio cytundebau ariannol annibynnol (megis cytundeb cyfenwid, cytundeb ymlaen, cytundeb dyfodol a chytundeb opsiwn). Mae'n bosib y bydd cytundebau sydd wedi'u hymgorffori mewn benthyciadau a buddsoddiadau, gan gynnwys cronfeydd wedi eu cyfuno a thrafodion sy'n dechrau yn y dyfodol, yn cael eu defnyddio, a bydd y risgiau sydd ynghlwm â hwy yn cael eu monitro yn unol a risg cyffredinol y strategaeth rheolaeth trysorlys.

8.3 Cronfeydd Allanol

Yn gynwysedig yng balansau'r Cyngor mae'r balansau ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd, GwE, Cronfa'r Degwm a Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru. Dyrennir yr incwm llog i bob sefydliad yn seiliedig ar falansau dyddiol.

8.4 Cyfarwyddeb Marchnadoedd mewn Offerynnau Ariannol

Mae'r Cyngor wedi dewis cael statws cleient proffesiynol gyda'i darparwyr gwasanaethau ariannol, gan gynnwys ymgynghorwyr, banciau, broceriaid a rheolwyr buddsoddi, er mwyn caniatáu mynediad at amrediad mwy o wasanaethau ond heb y diogelwch rheoleiddio uwch sydd ar gael i unigolion a chwmnïau bychan. Oherwydd maint ac ystod gweithgareddau rheolaeth trysorlys y Cyngor, mae'r Pennaeth Cyllid yn credu mai hwn yw'r statws priodol gorau.

9. Arweiniad Llywodraeth Cymru

Mae materion pellach sy'n ofynnol gan ganllawiau Llywodraeth Cymru wedi'u cynnwys yn **Atodiad 3**.

10. Goblygiadau Ariannol

10.1 Y gyllideb ar gyfer incwm buddsoddi yn 2021/22 yw £0.335 miliwn, yn seiliedig ar gyfartaledd portffolio buddsoddi o £48 miliwn ar gyfradd llog o 0.01% ar gyfer adneuon a £10 miliwn o gronfeydd cyfun ar enillion o 4%. Y gyllideb ar gyfer y llog ar ddyledion yn 2021/22 yw £5.7 miliwn, yn seiliedig ar gyfartaledd portffolio dyledion o £102.8 miliwn ar gyfradd llog cyfartalog o 5.51%. Os bydd lefelau gwirioneddol y buddsoddiadau a'r benthyciadau a'r cyfraddau llog yn wahanol i'r rhagolygon, yna bydd gwahaniaeth cyfatebol yn y perfformiad yn erbyn y gyllideb.

11. Ystyried Opsiynau Eraill

11.1 Nid yw Canllawiau Llywodraeth Cymru na Chod CIPFA yn pennu unrhyw strategaeth rheoli trysorlys penodol i awdurdodau lleol ei fabwysiadu. Ar ôl ymgynghori gyda'r Aelod Cabinet dros Gyllid, mae'r Pennaeth Cyllid yn credu fod y strategaeth uchod yn cynnig cydbwysedd addas rhwng rheoli risgiau a chost-effeithiolrwydd. Isod, rhestrir rhai strategaethau eraill, ynghyd â'u hoblygiadau o ran rheoli risgiau.

Dewis Arall	Effaith ar incwm a gwariant	Effaith ar reoli risgiau
Buddsoddi mewn amrediad mwy cyfyng o wrth bartïon ac/neu am gyfnodau byrrach	Bydd incwm ar y llog yn is	Llai o berygl o golledion o ganlyniad i ddiffygdalu'n ymwneud â chredyd, ond byddai unrhyw golledion yn fwy
Buddsoddi mewn amrediad ehangach o wrth bartïon ac/neu am gyfnodau hirach	Bydd incwm ar y llog yn uwch	Mwy o risg o golledion o ganlyniad i ddiffygdalu'n ymwneud â chredyd, ond byddai unrhyw golledion yn llai
Benthyca symiau ychwanegol ar gyfraddau llog sefydlog hirdymor	Bydd costau llog dyledion yn codi; mae'n annhebygol y gellid gwrthbwyso hyn drwy incwm buddsoddi uwch	Balans buddsoddi uwch yn arwain at fwy o effaith petai ddiffygdalu; fodd bynnag byddai'r costau llog hirdymor

		yn fwy sicr
Cymryd benthyciadau byrdymor newidiol yn hytrach na chyfraddau sefydlog hirdymor	Bydd costau llog dyledion yn is i gychwyn	Bydd y cynnydd yn y costau llog ar ddyledion yn cael eu gwrthbwyso i raddau helaeth gan y cynnydd yn yr incwm buddsoddi yn y tymor canolig, ond bydd mwy o ansicrwydd am y costau hirdymor
Lleihau lefel y benthyciadau	Mae’r arbediad ar log y ddyled yn debygol o fod yn fwy na’r incwm buddsoddi a gollir	Balans buddsoddi is yn arwain at lai o effaith petai ddiffygdalu; fodd bynnag byddai’r costau llog hirdymor yn llai sicr

Atodiad 1 – Rhagolygon Economaidd a Chyfraddau Llog Arlingclose, Rhagfyr 2020

Rhagdybiaethau sylfaenol:

- Mae'r rhagolygon economaidd byd-eang tymor canolig wedi gwella gyda dosbarthiad brechlynnau, ond mae'r cynnydd diweddar mewn achosion coronafirws wedi gwaethygu'r rhagolygon economaidd dros y tymor byr.

- Mae mesurau cyfyngol a chyfnodau clo pellach yn debygol o barhau yn y DU ac Ewrop nes bydd mwyafrif y boblogaeth yn cael eu brechu erbyn ail hanner 2021. Bydd y cyfnod adfer yn gryf wedyn, ond o bosibl yn hirach na'r hyn a ragwelwyd o'r blaen.

- Roedd arwyddion o adferiad economaidd araf yn y DU eisoes yn amlwg yn nata misol GDP a PMI y DU, hyd yn oed cyn yr ail cyfnod clo a chyfyngiadau Haen 4. Mae cyflogaeth yn gostwng er gwaethaf estyniad i becynnau cymorth.

- Bydd yr angen i gefnogi adferiadau economaidd a defnyddio capasiti sbâr yn arwain at fanciau canolog yn cynnal cyfraddau llog isel ar gyfer y tymor canolig.

- Bydd Brexit yn pwyso ar weithgaredd y DU. Bydd effaith gyfunol Brexit ac ôl-effeithiau'r pandemig yn lleddfu twf o'i gymharu â chyfoedion, yn cynnal capasiti sbâr ac yn cyfyngu ar chwyddiant domestig. Bydd Banc Lloegr felly yn cynnal amodau ariannol llac hyd y gellir rhagweld.

- Bydd enillion tymor hwy hefyd yn parhau i fod yn isel, wedi'i angori gan gyfraddau polisi banc canolog isel, disgwyliadau ar gyfer cyfraddau a allai fod hyd yn oed yn is a disgwyliadau chwyddiant tymor hwy gwan. Mae siawns y gall enillion ddilyn llwybr ychydig yn wahanol yn y tymor canolig, yn dibynnu ar ganfyddiadau buddsoddwyr o dwf a chwyddiant, neu'r defnydd o frechlynnau.

Rhagolygon:

- Mae Arlingclose yn disgwyl i Gyfradd Banc aros ar y lefel gyfredol o 0.10%.

- Ein hachos canolog dros Gyfradd Banc yw dim newid, ond ni ellir diystyru toriadau pellach i sero, neu efallai hyd yn oed i diriogaeth negyddol, yn enwedig gyda chamau gweithredu brys tebygol mewn ymateb i Brexit 'dim bargen'.

- Bydd enillion gilt yn aros yn isel yn y tymor canolig. Mae enillion gilt tymor byrrach yn negyddol ar hyn o bryd a byddant yn aros oddeutu sero neu'n is nes bydd y Banc naill ai'n diystyru Cyfradd Banc negyddol neu ragolygon twf/ chwyddiant yn gwella.

- Mae risgiau anfantais yn parhau, ac yn wir yn ymddangos yn uwch, yn y tymor agos, wrth i'r llywodraeth ymateb i'r cynnydd mewn cyfraddau heintiau a chyfnod pontio Brexit yn dod i ben.

	Mar-21	Jun-21	Sep-21	Dec-21	Mar-22	Jun-22	Sep-22	Dec-22	Mar-23	Jun-23	Sep-23	Dec-23	Mar-24
Official Bank Rate													
Upside risk	0.00	0.00	0.15	0.15	0.15	0.15	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30
Arlingclose Central Case	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10	0.10
Downside risk	0.30	0.40	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
3-month money market r.													
Upside risk	0.05	0.05	0.10	0.10	0.15	0.20	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30
Arlingclose Central Case	0.10	0.10	0.15	0.15	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20
Downside risk	0.30	0.40	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
1yr money market rate													
Upside risk	0.05	0.05	0.10	0.10	0.15	0.20	0.40	0.40	0.40	0.40	0.40	0.40	0.40
Arlingclose Central Case	0.15	0.15	0.25	0.25	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30
Downside risk	0.15	0.15	0.15	0.15	0.15	0.15	0.15	0.15	0.15	0.15	0.15	0.15	0.15
5yr gilt yield													
Upside risk	0.40	0.40	0.45	0.45	0.50	0.50	0.55	0.60	0.60	0.65	0.65	0.70	0.70
Arlingclose Central Case	0.00	0.00	0.05	0.10	0.15	0.20	0.20	0.20	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25
Downside risk	0.40	0.45	0.50	0.55	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60	0.60
10yr gilt yield													
Upside risk	0.30	0.35	0.40	0.45	0.50	0.50	0.55	0.60	0.60	0.65	0.65	0.70	0.70
Arlingclose Central Case	0.25	0.30	0.35	0.35	0.40	0.40	0.45	0.45	0.50	0.55	0.55	0.55	0.60
Downside risk	0.50	0.50	0.55	0.55	0.55	0.55	0.55	0.55	0.55	0.55	0.55	0.55	0.55
20yr gilt yield													
Upside risk	0.40	0.40	0.45	0.45	0.50	0.50	0.55	0.60	0.60	0.65	0.65	0.70	0.70
Arlingclose Central Case	0.70	0.70	0.75	0.75	0.75	0.80	0.80	0.85	0.85	0.85	0.85	0.90	0.90
Downside risk	0.30	0.30	0.35	0.35	0.35	0.40	0.40	0.40	0.40	0.40	0.40	0.40	0.40
50yr gilt yield													
Upside risk	0.40	0.40	0.45	0.45	0.50	0.50	0.55	0.60	0.60	0.65	0.65	0.70	0.70
Arlingclose Central Case	0.60	0.60	0.65	0.65	0.65	0.70	0.70	0.75	0.75	0.75	0.75	0.80	0.80
Downside risk	0.30	0.30	0.35	0.35	0.35	0.40	0.40	0.40	0.40	0.40	0.40	0.40	0.40

PWLB Certainty Rate (Maturity Loans) = Gilt yield + 0.80%
PWLB Infrastructure Rate (Maturity Loans) = Gilt yield + 0.60%

Atodiad 2- Sefyllfa Portffolio a Dyled Presennol

	31.12.2020 Gwir Bortffolio £m	**31.12.2020 Cyfradd Cyfartalog %**
Benthyca Allanol:		
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB)	87.4	5.79
Benthyciadau eraill	16.2	4.22
Benthyciadau Awdurdod Lleol	9.0	0.78
Cyfanswm benthyca allanol	**112.6**	**5.30**
Ymrwymiadau tymor hir arall:		
Prydlesau	1.5	0.0
Cyfanswm ymrwymiadau tymor hir arall	**1.5**	**0.0**
Cyfanswm dyled gros allanol	**114.1**	**5.30**
Buddsoddiadau trysorlys:		
Banciau a Chymdeithasau adeiladu (ansicredig)	14.9	0.21
Llywodraeth (yn cynnwys Llywodraeth leol)	22.0	0.06
Cronfeydd Marchnad Arian	30.5	0.14
Cronfeydd wedi'i pŵlio	10.0	3.98
Cyfanswm buddsoddiadau trysorlys	**77.4**	**0.60**
Dyled Net	**36.7**	

Atodiad 3- Gofynion ychwanegol Canllawiau Buddsoddi Llywodraeth Cymru

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru (LlC) Ganllaw Buddsoddi diwygiedig ym mis Tachwedd 2019 sy'n gosod gofynion adrodd ychwanegol ar awdurdodau lleol nad ydynt yn rhan annatod o brosesau rheoli trysorlys y Cyngor hwn. Mae'r canllawiau hefyd yn cynnwys buddsoddiadau nad ydyn nhw'n rhan o reoli trysorlys, er enghraifft eiddo buddsoddi a benthyciadau i sefydliadau lleol.

Cyfraniad: Mae buddsoddiadau'r Cyngor yn cyfrannu at ei amcanion darparu gwasanaeth a / neu i hyrwyddo lles fel a ganlyn:

- mae buddsoddiadau rheoli trysorlys yn cefnogi gweithgareddau rheoli trysorlys effeithiol,
- mae benthyciadau i sefydliadau lleol yn darparu cymorth ariannol i'r sefydliadau hynny i'w galluogi i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus lleol a fyddai fel arall yn cael eu darparu'n uniongyrchol gan y Cyngor, a
- mae eiddo buddsoddi yn darparu gwarged ariannol net sy'n cael ei ail-fuddsoddi mewn gwasanaethau cyhoeddus lleol.

Newid yn yr hinsawdd: Mae penderfyniadau buddsoddi'r Cyngor yn ystyried risgiau hinsawdd tymor hir i gefnogi economi carbon isel i'r graddau, os oes buddsoddiad carbon isel cyfwerth ar gael gyda'r un enillion, yna byddai'n well gan y Cyngor y buddsoddiad carbon isel.

Buddsoddiadau penodedig: Mae Canllawiau LlC yn diffinio buddsoddiadau penodedig fel y rheini:

- wedi'i enwi mewn punt sterling,
- i fod i gael ei ad-dalu cyn pen 12 mis ar ôl y trefniant oni bai bod y gwrthbarti yn awdurdod lleol,
- heb ei ddiffinio fel gwariant cyfalaf gan ddeddfwriaeth, a
- buddsoddi gydag un o:
    - Llywodraeth y DU,
    - Awdurdod lleol yn y DU, cyngor plwyf neu gyngor cymunedol, neu
    - Corff neu gynllun buddsoddi o “ansawdd credyd uchel”.

Mae'r Cyngor yn diffinio sefydliadau a gwarantau “ansawdd credyd uchel” fel y rhai sydd â statws credyd o A- neu uwch sy'n hanu o'r DU neu wlad dramor sydd â sgôr sofran o AA + neu'n uwch. Ar gyfer cronfeydd marchnad arian a chronfeydd cyfun eraill, diffinnir “ansawdd credyd uchel” fel y rhai sydd â statws credyd o A- neu uwch.

Benthyciadau: Mae Canllawiau LlC yn diffinio benthyciad fel cytundeb ysgrifenedig neu lafar lle mae'r Cyngor yn trosglwyddo arian dros dro i drydydd parti, menter ar y

cyd, is-gwmni neu aelod cyswllt sy'n cytuno ar enillion yn ôl telerau ac amodau derbyn y benthyciad, ac eithrio pan fydd y trydydd plaid yn awdurdod lleol arall.

Gall y Cyngor ddangos bod ei amlygiad ariannol i fenthyciadau i fentrau lleol, elusennau lleol, cwmnïau dan berchnogaeth lwyr a mentrau ar y cyd yn gymesur trwy osod y terfynau yn nhabl 3a. Mae'r rhain yn sicrhau nad yw cyfanswm yr amlygiad yn fwy na 20% o gronfeydd wrth gefn y Cyngor y gellir eu defnyddio. Ar hyn o bryd mae llyfr benthyciadau'r Cyngor o fewn y terfynau hunanasesedig hyn.

Tabl 3a: Terfynau Benthyg

Benthyciwr	**Terfyn arian**
Mentrau ac elusennau lleol	£3m
Cwmnïau dan berchnogaeth lwyr a mentrau ar y cyd	£3m
Benthyciadau ceir a beics i weithwyr	£3m
Buddsoddiadau rheolaeth trysorlys sy'n cwrdd a'r diffiniad o fenthyciad	Diderfyn

Mae'r Cyngor yn defnyddio model 'colled credyd disgwyliedig' a ganiateir ar gyfer benthyciadau a symiau derbyniadwy fel y nodir yn Safon Adrodd Ariannol Ryngwladol 9: Offerynnau Ariannol fel y'i mabwysiadwyd gan arferion priodol i fesur risg credyd ei bortffolio benthyciadau. Rhoddir ystyriaeth briodol i reolau cymorth gwladwriaethol a chyfraith cystadleuaeth. Mae gan y Cyngor drefniadau rheoli credyd priodol i adennill ad-daliadau hwyr.

Buddsoddiadau amhenodol: Mae unrhyw fuddsoddiad ariannol nad yw'n cwrdd â'r diffiniad o fuddsoddiad penodol neu fenthyciad yn cael ei ddosbarthu fel un amhenodol. O ystyried y diffiniad eang o fenthyciad, mae'r categori hwn yn berthnasol i unedau mewn cronfeydd cyfun a chyfranddaliadau mewn cwmnïau yn unig. Dangosir cyfyngiadau ar fuddsoddiadau amhenodol yn nhabl 3b; mae'r Cyngor yn cadarnhau bod ei fuddsoddiadau amhenodol cyfredol yn aros o fewn y terfynau hyn.

Tabl 3b: Terfynau buddsoddiadau amhenodol

	Terfyn arian
Unedau mewn cronfeydd cyfun heb statws credyd neu wedi'u graddio islaw A-	£20m
Cyfranddaliadau mewn ymddiriedolaethau buddsoddi eiddo tiriog	£10m
Cyfanswm buddsoddiadau amhenodol	£30m

Buddsoddiadau anariannol: Mae'r categori hwn yn cynnwys asedau anariannol a ddelir yn bennaf neu'n rhannol i gynhyrchu elw, eiddo buddsoddi yn bennaf. Penderfynir ar ddiogelwch trwy gymharu pris prynu pob ased â'i werth teg gan ddefnyddio'r model yn Safon Gyfrifyddu Ryngwladol 40: Eiddo Buddsoddi fel y'i haddaswyd gan arferion

priodol. Ar asesiad ar 31 Mawrth 2019, mae'r Cyngor o'r farn nad yw graddfa ei fuddsoddiadau anariannol masnachol yn sylweddol.

Hylifedd: Ar gyfer buddsoddiadau ariannol nad ydynt yn fuddsoddiadau neu fenthyciadau rheoli trysorlys, mae’r Cyngor yn sicrhau bod y cronfeydd yn cael eu buddsoddi am gyfnod darbodus.

Ymgynghorwyr Buddsoddi: Mae'r Cyngor wedi penodi Arlingclose Limited fel ymgynghorwyr rheolaeth trysorlys ac yn derbyn cyngor penodol ar faterion buddsoddi, dyled a chyllid cyfalaf. Mae ansawdd y gwasanaeth hwn yn cael ei fonitro gan y Pennaeth Cyllid a'r Rheolwr Buddsoddi yn rheolaidd.

Benthyg cyn yr angen: Gall y Cyngor, o bryd i'w gilydd, fenthyca cyn yr angen, lle mae disgwyl i hyn ddarparu'r gwerth am arian tymor hir gorau. Gan y bydd symiau a fenthycir yn cael eu buddsoddi nes eu bod yn cael eu gwario, mae'r Cyngor yn ymwybodol y bydd yn agored i'r risg o golli'r symiau a fenthycwyd, a'r risg y gall cyfraddau llog buddsoddi a benthyca newid yn y cyfamser. Bydd y risgiau hyn yn cael eu rheoli fel rhan o reolaeth gyffredinol y Cyngor ar ei risgiau trysorlys.

Ni fydd y cyfanswm a fenthycir yn fwy na'r terfyn benthyca awdurdodedig o £200 miliwn. Disgwylir i'r cyfnod hwyaf rhwng benthyca a gwariant fod yn ddwy flynedd, er nad yw'n ofynnol i'r Cyngor gysylltu benthyciadau penodol ag eitemau gwariant penodol.

Trefniant masnachol: Os bydd trefniant masnachol, mae'r unigolion sy'n gwneud y fargen yn ymwybodol o egwyddorion craidd y fframwaith darbodus a'r drefn reoleiddio y mae'r Cyngor yn gweithredu oddi mewn iddi.

Capasiti, sgiliau a llywodraethu corfforaethol: Gwahoddwyd aelodau a swyddogion etholedig i gyflwyniad gan Arlingclose ar 27ain Ionawr 2021. Mae'r wybodaeth a'r drafodaeth yn y cyflwyniad yn sicrhau bod gan yr aelodau'r sgiliau a'r wybodaeth briodol i'w galluogi i:

- Wneud penderfyniadau gwybodus ynghylch a ddylid buddsoddi'n benodol.
- Asesu asesiadau unigol yng nghyd-destun amcanion strategol a phroffil risg y Cyngor
- Deall sut mae cwantwm y penderfyniadau hyn wedi newid amlygiad risg cyffredinol yr awdurdod lleol.

Mae swyddogion hefyd yn mynychu cyrsiau hyfforddi, seminarau a chynadleddau yn rheolaidd a ddarperir gan Arlingclose a CIPFA. Anogir staff perthnasol hefyd i astudio cymwysterau proffesiynol gan CIPFA, ACA a sefydliadau priodol eraill.